

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(повне найменування закладу освіти)

КАФЕДРА «ЕЛЕКТРОІНЖЕНЕРІЇ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник директора
з навчальної роботи

В.М.Матяш
" 07 " 12 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка підприємства»

(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів ступеню вищої освіти молодший бакалавр

Галузь знань 14 «Електрична інженерія»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Обслуговування та ремонт електроустаткування автомобілів і тракторів»
(шифр освітньо-професійної програми)

Відділення Автомобільне
(назва відділення)

Кількість год/кредитів ECTS за навчальним планом – 90/3

Одеса – 2020 рік

Робоча програма «Економіка підприємства»
(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів ступеню вищої освіти молодший бакалавр за освітньо-професійною
програмою «Обслуговування та ремонт електроустаткування автомобілів і
тракторів»

зі спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»
(код і назва спеціальності)

галузі знань 14 «Електрична інженерія»
(код і назва галузі знань)

обов'язкової частини освітньо-професійної програми

„___” ___ 2020 року с.

Розробник: Ковра О.В. викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Електроінженерії»

Протокол від “27” 08 2020 року № 1

Завідувач кафедри «Електроінженерії»

(підпис) (О.П.Насипана)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“27” 08 2020 року

Схвалено методичною радою ВСП «ОАДФК ДУ «ОП»

Протокол від “07” грудня 2020 року № 4

“07” грудня 2020 року

Голова (підпис) (В.М.Матяш)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Ковра О.В., 20 ___ рік

© _____, 20 ___ рік

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча навчальна програма з дисципліни «Економіка підприємства» є нормативним документом Відокремленого структурного підрозділу Одеський автомобільно-дорожній фаховий коледж Державного університету «Одеська політехніка» (далі – ВСП ОАДФК ДУ «ОП»), який розроблено кафедрою «Електроінженерії» на основі освітньо-професійної програми підготовки відповідно до навчального плану для здобувачів ступеню вищої освіти молодший бакалавр, освітньо-професійної програми «Обслуговування та ремонт електроустаткування автомобілів і тракторів» зі спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», для студентів денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами семестрової системи організації освітнього процесу в ВСП ОАДФК ДУ «ОП». Програма визначає обсяги компетентностей, які повинен опанувати студент відповідно до освітньо-професійної програми, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Економіка підприємства».

Дисципліна призначена сформувати у студентів чітке уявлення про основні економічні поняття та показники.

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів комплексу знань про основні економічні поняття, підприємство та організацію робіт на підприємстві, планування діяльності на підприємстві; ознайомлення студентів з методиками розрахунків основних економічних показників.

Завдання вивчення дисципліни:

1. Визначати важливі економічні показники ефективного використання основних і оборотних засобів, продуктивності праці та інші.

2. Визначати економічну ефективність застосування нової техніки, технології, механізації виробничих процесів.

3. Використовуючи літературу та отримані теоретичні знання, розраховувати та аналізувати основні показники роботи підприємства.

4. Сформувати у студентів економічне мислення, навички здійснення заходів, які направлені на підвищення ефективності роботи підприємства.

Дисципліна «Економіка підприємства» надає студентам знання у галузі економіки.

Теоретичні та практичні знання з даної дисципліни дозволяють студенту (фахівцю) визначати основні економічні показники, виконувати важливі економічні розрахунки, проводити аналіз стану підприємства.

Дисципліна має націлити майбутніх фахівців на осмислене і творче застосування отриманих знань в їх практичній діяльності.

2 СКЛАД І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Структурування навчальної дисципліни за семестровими та змістовими модулями здійснюється на основі навчального плану початкового (короткий цикл) (молодший бакалавр) рівня вищої освіти та навчальної програми дисципліни.

Структура і обсяг дисципліни у годинах за видами навчальних занять, обсяг часу на СРС та індивідуальну роботу, вказані в таблиці 1.

Таблиця 1 – Склад і структура дисципліни

Курс та семестр вивчення за навчальним планом		1 курс	Всього
		2 семестр	
Кількість кредитів ECTS		3	3
Кількість семестрових модулів		2	2
Повний обсяг часу, год.		90	90
В тому числі, кількість аудиторних занять, год.		40	40
З них:	Лекційних	16	16
	Практичних	24	24
Види завдань та робіт (РР, РГР, КР, КП)		РГР	РГР
Обсяг часу на СРС, год.		50	50
Індивідуальна робота, год.			
Підсумкова форма контролю Е – екзамен		Е	Е

2.1 Розподіл обсягу за семестрами та модулями

Дисципліна викладається один семестр і розподіляється на чотири змістових модулів. Найменування змістових модулів, розподіл часу між змістовими модулями та видами аудиторного навантаження / СРС з дисципліни, зведений до таблиці 2.

Таблиця 2 - Розподіл часу між змістовими модулями та видами аудиторного навантаження/СРС за семестрами

№	Найменування змістових модулів	Кількість годин (ауд/СРС)		
		Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття
2 СЕМЕСТР				
СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1				
1	Підприємство як суб'єкт ринкових відносин	-/4	-	-
2	Ресурсне забезпечення підприємства	10/24	16	-
СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2				
3	Результати та ефективність роботи підприємства	4/8	4	-
4	Економічний механізм управління підприємством	2/14	4	-
	Всього	16/50	24	-

2.2 Лекційні заняття

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ №1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Лекція 1 Основні засоби підприємства [4, с. 23-27]

1.1 Поняття основних засобів

1.2 Оцінка основних засобів підприємства

1.3 Класифікація та структура основних засобів

1.4 Показники ефективного використання основних засобів

Лекція 2 Оборотні засоби підприємства [5, с. 144-150]

2.1 Поняття і структура оборотних засобів

2.2. Загальна характеристика оборотних коштів

2.3 Класифікація оборотних коштів

2.4 Оцінка ефективності використання оборотних коштів виробничих підприємств

2.5 Показники ефективного використання оборотних коштів

Лекція 3 Інвестиції на підприємстві [5, с. 183-197]

- 3.1 Економічна сутність інвестиційних ресурсів
- 3.2 Види інвестицій
- 3.3 Класифікація інвестицій підприємства

Лекція 4 Персонал підприємства і продуктивність праці [5, с. 67-76]

- 4.1 Поняття персоналу
- 4.2 Класифікація персоналу
- 4.3 Структура персоналу
- 4.4 Поняття продуктивності праці
- 4.5 Показники продуктивності праці

Лекція 5 Оплата праці на підприємстві [4, с. 142-151]

- 5.1 Сутність заробітної плати
- 5.2 Види заробітної плати
- 5.3 Функції заробітної плати
- 5.4 Основні принципи організації оплати праці
- 5.5 Тарифна система оплати праці

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ №2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

Лекція 6 Витрати підприємства та собівартість [4, с. 153-166]

- 6.1 Загальна характеристика витрат
- 6.2 Класифікація витрат
- 6.3 Кошторис виробництва і собівартість продукції

Лекція 7 Дохід, прибуток та рентабельність підприємства [8, с. 350-351]

- 7.1 Поняття та види доходу
- 7.2 Поняття та види прибутку
- 7.3 Поняття рентабельності

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4 ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Лекція 8 Інноваційна діяльність підприємства [8, с. 212-216]

- 8.1 Сутність і форми науково-технічного прогресу

8.2 Основні напрями науково-технічного прогресу

8.3 Сутність організаційного прогресу.

2.3 Практичні заняття

Мета практичних занять - закріплення та подальше поглиблення теоретичних знань студента і набуття практичних умінь, що визначені освітньо-професійною програмою напряму підготовки.

Практичне заняття – це навчальне заняття, під час якого студенти знайомляться з основними економічними показниками, виконують за певними методиками вирішення типових задач.

На практичних заняттях студенти закріплюють знання, які одержують на лекціях, при роботі з посібниками або методичними матеріалами, придбають навички розрахунку важливих економічних показників згідно методичних вказівок.

Внаслідок проведення практичних занять студент повинен:

- навчитися самостійній роботі з широким колом економічної літератури, навчально-методичними посібниками;
- оволодіти навиками розрахунку та аналізу основних показників роботи підприємства;
- ознайомитись з методиками розрахунків основних економічних показників.

Таблиця 3 - Перелік тем і зміст практичних занять

Номер теми	Назва та стислий зміст практичного заняття	Обсяг в годинах	Мета роботи
2 семестр			
Семестровий модуль 1			
Змістовий модуль 2 Ресурсне забезпечення підприємства			
	Практичне заняття 1 Тема: Розрахунок основних показників використання основних засобів 1. Розрахувати капіталовіддачу ОЗ 2. Розрахувати капіталомісткість ОЗ 3. Розрахувати капіталоозброєність ОЗ 4. Розрахувати рентабельність ОЗ 5. Розрахувати коефіцієнт вибуття, оновлення, приросту основних засобів	2	Виробити навички розрахунків основних показників використання основних засобів
	Практичне заняття 2 Тема: Розрахунок виробничих потужностей підприємства 1. Розрахувати вихідну виробничу потужність	2	Виробити навички розрахунків основних видів виробничої

	2. Розрахувати середньорічну виробничу потужність 3. Розрахувати коефіцієнт використання середньорічної потужності		потужності
	Практичне заняття 3 Тема: Розрахунок основних показників використання оборотних коштів підприємства. Визначення нормативів оборотних коштів 1. Розрахувати коефіцієнт оборотності оборотних коштів 2. Розрахувати коефіцієнт завантаження оборотних коштів 3. Розрахувати тривалість одного обороту оборотних коштів 4. Розрахувати обсяг вивільнених оборотних коштів	2	Виробити навички розрахунків основних показників використання оборотних коштів підприємства
	Практичне заняття 4 Тема: Розрахунок основних показників підвищення ефективності використання капітальних вкладень 1. Розраховувати коефіцієнт економічної ефективності капітальних вкладень. 2. Розраховувати термін окупності капітальних вкладень. 3. Розраховувати порівняльний коефіцієнт економічної ефективності капітальних вкладень. 4. Розраховувати порівняльний термін окупності капітальних вкладень. 5. Розраховувати оптимальний варіант капітальних вкладень.	2	Виробити навички розрахунків основних показників підвищення ефективності використання капітальних вкладень
	Практичне заняття 5 Тема: Розрахунок основних показників, що характеризують персонал підприємства 1. Розрахувати коефіцієнт прийому персоналу 2. Розрахувати коефіцієнт вибуття персоналу 3. Розрахувати коефіцієнт плинності персоналу	2	Виробити навички розрахунків основних показників, що характеризують персонал підприємства
	Практичне заняття 6 Тема: Розрахунок показників продуктивності праці 1. Розрахувати загальну трудомісткість 2. Розрахувати середньорічний виробіток на одного працюючого 3. Розрахувати середньорічний виробіток на одного робочого 4. Розрахувати середньоденний виробіток на одного робочого 5. Розрахувати середньоденний виробіток на одного робочого 6. Розрахувати середньогодинний виробіток на одного робочого 7. Розрахувати темп зростання продуктивності праці 8. Зіставити темп зростання продуктивності праці із темпом зростання середньої заробітної плати	2	Виробити навички розрахунків основних показників продуктивності праці
	Практичне заняття 7 Тема: Розрахунок заробітної плати робітників за різними формами оплати праці 1. Розрахувати відрядні розцінки 2. Розрахувати годинні тарифні ставки	2	Виробити навички розрахунків відрядних розцінок, тарифних ставок, заробітної плати

	3. Розрахувати заробітну плату робітникам		робітникам
	Практичне заняття 8 Тема: Розрахунок зарплати при безтарифній системі оплати праці 1. Розрахувати тарифний заробіток членів бригади 2. Розрахувати відрядний приробіток 3. Розрахувати суму премії бригади 4. Розподілити заробітну плату між членами бригади	2	Виробити навички розрахунків заробітної плати при безтарифній системі оплати праці
Всього за семестровим модулем 1		16	
Семестровий модуль 2			
Змістовий модуль 3 Результати та ефективність роботи підприємства			
	Практичне заняття 9 Тема: Розрахунок собівартості окремих виробів 1. Розрахувати виробничу собівартість виробу 2. Розрахувати повну собівартість виробу 3. Розрахувати оптову ціну на виріб без ПДВ 4. Розрахувати витрати на 1 грн. товарної продукції	2	Виробити навички розрахунків собівартості окремих виробів
	Практичне заняття 10 Тема: Розрахунок доходів, прибутку, рентабельності 1. Розраховувати валовий дохід і прибуток. 2. Розраховувати рівень рентабельності продукції. 3. Розраховувати прибутковість загального і власного капіталу.	2	Виробити навички розрахунків доходу, прибутку, рентабельності
Змістовий модуль 4 Економічний механізм управління підприємством			
	Практичне заняття 11 Тема: Планування конструкторської підготовки 1. Розраховувати трудомісткість КПВ 2. Розраховувати завантаження виконавців 3. Розраховувати основну зарплату розробника	2	Виробити навички розрахунків трудомісткості КПВ, завантаження виконавців, основної зарплати розробника
	Практичне заняття 12 Тема: Планування конструкторської підготовки 4. Визначити калькуляцію КПВ. 5. Розрахувати витрати на КПВ, ТПВ, ОПВ.	2	Виробити навички розрахунків витрат на КПВ, ТПВ, ОПВ
Всього за семестровим модулем 2		8	
Усього годин		24	

Методичне забезпечення практичних занять: методичні вказівки

2.4 Індивідуальна робота

Індивідуальне завдання має на меті перевірити рівень практичних та теоретичних знань, уміння використовувати їх на практиці та перевірити навички самостійної роботи при вирішенні комплексних завдань за фахом.

2.4.1 Розрахунково-графічна робота

Мета розрахунково-графічної роботи – закріпити знання, одержані у процесі вивчення курсу «Економіка підприємства», придбання практичних навичок зі складання кошторису витрат та розрахунку собівартості робіт.

Розрахунково-графічна робота (РГР) – це самостійна робота студента, індивідуальне завдання, яке передбачає вирішення конкретної практичної, навчальної задачі з використанням відомого, а також (або) самостійно вивченого теоретичного матеріалу. Виконуючи РГР, студент повинен продемонструвати вміння визначати мету, виділяти задачі, формулювати проблеми та знаходити, способи їх розв'язання з використанням знань та умінь, отриманих в процесі вивчення дисципліни.

Основну частину розрахункової роботи складають розрахунки, які супроводжуються ілюстративним матеріалом – таблицями та діаграмами.

Обсяг годин індивідуальної роботи студентів для виконання РГР – 9 год (0,3 кредиту).

Зразкова тематика розрахунково-графічної роботи:

Розрахунок кошторису витрат і собівартості відділення (поста)

Вихідні данні для розрахунку:

1. Відділення (пост)
2. Вартість будівлі, грн.
 - Вартість обладнання, грн.
 - Вартість інструменту, грн.
 - Вартість інвентаря, грн.
 - Вартість основних засобів, грн.
3. Чисельність робітників, люд.
4. Загальний пробіг автомобілів, км.
5. Потужність двигунів, кВт
6. Трудомісткість, год.
7. Площа відділення (поста), м²
8. Загальний фонд оплати праці працівників, грн.
9. Витрати на матеріали, грн.
10. Витрати на запчастини, грн.

Таблиця 4 - Перелік тем програми розрахунково-графічної роботи і зміст до умінь з теми

Назва розділів, тем програми розрахунково-графічної роботи	Основні вимоги до умінь з даної теми програми
Загальна частина	Виконувати опис витрат, що входять до собівартості робіт відділення (поста)
Розрахунок загальновиробничих витрат	Виконувати розрахунок загальновиробничих витрат відділення (поста)
Розрахунок собівартості робіт відділення (поста)	Виконувати розрахунок собівартості робіт відділення (поста)
Висновок	Робити висновки щодо розподілу загальновиробничих витрат і загальної суми витрат на виконання робіт відділення (поста)
Креслення діаграми розподілу загальновиробничих витрат	Складання діаграми розподілу загальновиробничих витрат відділення (поста)
Креслення діаграми розподілу загальної суми витрат на виконання робіт відділення (поста)	Складання діаграми розподілу загальної суми витрат на виконання робіт відділення (поста)

Методичне забезпечення розрахунково-графічної роботи: методичні вказівки.

Науковий керівник складає завдання на розрахунково-графічну роботу, здійснює його поточне керівництво. Поточне керівництво РГР включає систематичні консультації з метою надання організаційної й науково-методичної допомоги студенту, контроль за виконанням роботи у встановлений термін, перевірку змісту й оформлення завершеної роботи.

Етапи проектування:

1. Загальна частина - 2 год.
2. Розрахунок загальновиробничих витрат і собівартості робіт відділення (поста) - 5 год.
3. Графічна частина – 2 год.

Оцінювання розрахунково-графічної роботи здійснюється за 100-бальною системою.

Захист роботи здійснюється відповідно до графіка навчального процесу.

2.5 Планування самостійної роботи

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається навчальним планом підготовки здобувачів ступеню вищої освіти молодший бакалавр, освітньо-професійної програми «Обслуговування та ремонт електроустаткування автомобілів і тракторів» зі спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», для студентів денної форми навчання з урахуванням специфіки та змісту дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми. Розподіл самостійної роботи за видами навчальних робіт приведений в таблиці 5.

Таблиця 5 – Розподіл самостійної роботи

№ пп	Зміст роботи	Кількість годин
1	Підготовка до лекційних занять	20
2	Підготовка до практичних занять	30
	Разом	50
3	Індивідуальна робота (РГР)	9
4	Підготовка до екзамену	12

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

при підготовці до лекційних та практичних занять

Таблиця 6 – Теми самостійної роботи

Но-мер теми	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
2 семестр			
Семестровий модуль 1			
Змістовий модуль 1 Підприємство в системі ринкових відносин			
	Підприємство як суб'єкт ринкових відносин	4	д. [3, с.8-11]
Змістовий модуль 2 Ресурсне забезпечення підприємства			
	Основні засоби підприємства	4	[8, с. 112-117]
	Оборотні засоби підприємства	4	[8, с. 179-181]
	Нематеріальні ресурси підприємства	4	[8, с. 159-165]
	Інвестиції на підприємстві	4	[8, с. 193-196]
	Персонал підприємства і продуктивність праці	4	[8, с. 77-84]
	Оплата праці на підприємстві	4	[8, с. 387-400]
	Всього за семестровим модулем 1	28	-
Семестровий модуль 2			
Змістовий модуль 3 Результати та ефективність роботи підприємства			
	Витрати підприємства та собівартість	4	[8, с. 419-424],

	Дохід, прибуток та рентабельність підприємства	4	[8, с.483-487]
Змістовий модуль 4 Економічний механізм управління підприємством			
	Управління підприємством	4	[8,с.54-57]
	Планування діяльності підприємства	6	[8, с. 336-338]
	Інноваційна діяльність	4	[8, с. 212-216]
	Всього за семестровим модулем 2	22	-
	Усього за семестр	50	-
	Усього годин	50	-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

при підготовці до практичних занять

1. Користуватись навчально-методичною, економічною літературою;
2. Працювати з рекомендаціями, інструкціями та іншими нормативними документами;
3. Знати і вміти застосовувати математичний апарат.

2.6 Модульний та поточний контроль

В організації навчального процесу при вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль полягає у виконанні однієї модульної контрольної роботи та практичних заняттях; підсумковий контроль має форму письмового екзамену.

Модульна контрольна робота складається з тестових завдань та практичної задачі.

Виконання модульної роботи полягає у знаходженні правильних відповідей на запитання тесту, розв'язок задачі.

На вивчення дисципліни за навчальним планом виділено 3 кредити.

Кредити, які виділені на дисципліну, розподіляються між модульною контрольною роботою №1 (2 семестр), накопичувальною частиною дисципліни (виконання практичних занять), виконанням та захистом розрахунково-графічної робіт і екзаменом.

2 семестр

Приклад завдання до модульного контролю 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ОДЕСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

для здобувачів ступеню вищої освіти молодший бакалавр
освітньо-професійної програми «Обслуговування та ремонт електроустаткування
автомобілів і тракторів»

спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»

Семестр 2

Навчальна дисципліна: «Економіка підприємства»

Модульна контрольна робота №1

Варіант №1 (10 балів)

1. Завдання: Вказати правильну відповідь: (5 балів)

1. Коефіцієнт інтегрального використання устаткування відображає:	а) рівень використання устаткування як у часі, так і щодо продуктивності; б) рівень завантаження устаткування у часі; в) рівень завантаження устаткування за продуктивністю.
2. Ліквідаційна вартість ОЗ– це:	а) сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство має отримати від реалізації (ліквідації) ОЗ після закінчення терміну їхнього корисного використання (експлуатації) за вирахуванням витрат, пов'язаних із реалізацією (ліквідацією); б) сума, за якою об'єкт ОЗ включається до балансу після вирахування суми накопиченої амортизації; в) історична (фактична) собівартість ОЗ у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) ОЗ.
3. Оборотні засоби підприємства – це:	а) частина виробничих засобів підприємства, що повністю споживаються в кожному виробничому циклі виготовлення продукції, переносять усю свою вартість на вартість цієї продукції і в процесі виробництва змінюють свою натуральну форму; б) засоби праці, які мають вартість і функціонують у виробництві тривалий час у своїй незмінній споживчій формі, а їх вартість переноситься конкретною працею на вартість продукції, що виробляється (робіт, що виконуються, послуг, що надаються) частинами в міру спрацювання; в) частина потенціалу підприємства, здатна приносити економічну вигоду протягом тривалого часу, для якої характерні відсутність матеріальної основи та невизначеність розмірів майбутніх прибутків від її використання.
4. Коефіцієнт завантаження оборотних коштів показує:	а) скільки оборотів здійснили кошти за певний період; б) скільки оборотних коштів припадає на одну грошову одиницю реалізованої продукції за певний період; в) усі відповіді вірні; г) немає вірної відповіді.
5. До категорії “службовець”	а) займаються інженерно-технічними, економічними та ін.

відносяться працівники, що:	роботами; б) зайняті безпосередньо в процесі виробництва та надання матеріальних благ; в) здійснюють підготовку й оформлення документації, облік і контроль, господарське обслуговування; г) обіймають посади керівників структурних підрозділів підприємства.
-----------------------------	---

2. Завдання. Вказати правильну відповідь і дати письмове пояснення. (5 балів)

1. Підприємство випустило за рік товарної продукції на суму 2 млн.грн., за середньорічної вартості ОЗ 500 тис.грн. Чому дорівнює фондомісткість?	а) 0,04 грн/грн; б) 0,25 грн/грн; в) 0,38 грн/грн.
2. Підприємство реалізувало продукції на 220 млн.грн, середньорічні залишки оборотних коштів склали 40 млн.грн. Визначити коефіцієнт оборотності оборотних коштів .	а) 6,35 об; б) 5,5 об; в) 8,33 об.

Затверджено на засіданні кафедри «Електроінженерії»
 Протокол від «_____» _____ 20____ року №_____
 Завідувач кафедри _____ (О.П.Насипана)

2.7 Підсумковий контроль

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі письмового екзамену з екзаменаційними білетами встановленого в ВСП ОАДФК ДУ «ОП» зразка та відповідно до Наказу директора ВСП ОАДФК ДУ «ОП» про організацію навчального процесу в ВСП ОАДФК ДУ «ОП».

Приклад білету до підсумкового контролю

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ОДЕСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

для здобувачів ступеню вищої освіти молодший бакалавр
освітньо-професійної програми «Обслуговування та ремонт електроустаткування
автомобілів і тракторів»
спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»
Семестр 2
Навчальна дисципліна: «Економіка підприємства»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Тестові завдання (вказати правильну відповідь) – додаток А

2. Розв'язати задачі-тести (вказати правильну відповідь і дати письмове пояснення).

3. Розв'язати задачу.

Затверджено на засіданні кафедри «Електроінженерії»

Протокол № _____ від «__» _____ 2020 Року

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

О.П. Насипана

_____ (прізвище та ініціали)

Екзаменатор

_____ (підпис)

О.В. Ковра

_____ (прізвище та ініціали)

Додаток А

Економіка підприємства

Білет 1

Індивідуальна картка підсумкового контролю

Студент _____ Група _____

1. Завдання Вказати правильну відповідь: (10 балів)

1. Яка саме функція заробітної плати забезпечує соціальну справедливість, однакову винагороду за однакову працю?	а) відтворювальна; б) стимулююча; в) регулююча; г) соціальна.
2. Коефіцієнт інтегрального використання устаткування відображає:	а) рівень використання устаткування як у часі, так і щодо продуктивності; б) рівень завантаження устаткування у часі; в) рівень завантаження устаткування за продуктивністю.
3. Ліквідаційна вартість ОЗ– це:	а) сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство має отримати від реалізації (ліквідації) ОЗ після закінчення терміну їхнього корисного використання (експлуатації) за вирахуванням витрат, пов'язаних із реалізацією (ліквідацією);

	<p>б) сума, за якою об'єкт ОЗ включається до балансу після вирахування суми накопиченої амортизації;</p> <p>в) історична (фактична) собівартість ОЗ у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) ОЗ.</p>
4. Оборотні засоби підприємства – це:	<p>а) частина виробничих засобів підприємства, що повністю споживаються в кожному виробничому циклі виготовлення продукції, переносять усю свою вартість на вартість цієї продукції і в процесі виробництва змінюють свою натуральну форму;</p> <p>б) засоби праці, які мають вартість і функціонують у виробництві тривалий час у своїй незмінній споживчій формі, а їх вартість переноситься конкретною працею на вартість продукції, що виробляється (робіт, що виконуються, послуг, що надаються) частинами в міру спрацювання;</p> <p>в) частина потенціалу підприємства, здатна приносити економічну вигоду протягом тривалого часу, для якої характерні відсутність матеріальної основи та невизначеність розмірів майбутніх прибутків від її використання.</p>
5. Коефіцієнт завантаження оборотних коштів показує:	<p>а) скільки оборотів здійснили кошти за певний період;</p> <p>б) скільки оборотних коштів припадає на одну грошову одиницю реалізованої продукції за певний період;</p> <p>в) усі відповіді вірні;</p> <p>г) немає вірної відповіді.</p>
6. До категорії “службовець” відносяться працівники, що:	<p>а) займаються інженерно-технічними, економічними та ін. роботами;</p> <p>б) зайняті безпосередньо в процесі виробництва та надання матеріальних благ;</p> <p>в) здійснюють підготовку й оформлення документації, облік і контроль, господарське обслуговування;</p> <p>г) обіймають посади керівників структурних підрозділів підприємства.</p>
7. Ознакою предметної виробничої структури підприємства є:	<p>а) спеціалізація цехів підприємства на виконанні визначеної частини технологічного процесу або окремої стадії виробничого процесу;</p> <p>б) спеціалізація цехів на виготовленні визначеного виробу або групи однотипних виробів, вузлів, деталей;</p> <p>в) частина цехів спеціалізована технологічно, а інша - предметно.</p>
8. Штатний розпис – це:	<p>а) документ про працівників, що займають керівні посади на підприємствах;</p> <p>б) внутрішній нормативний документ, який визначає перелік посад, що є на даному підприємстві, чисельність працівників за кожною з них і розміри їхніх місячних посадових окладів;</p> <p>в) документ, який визначає різновид трудової діяльності</p>

	в межах даної професії.
9. Постійні витрати – це:	а) витрати, абсолютна величина яких із збільшенням (зменшенням) обсягу випуску продукції істотно не змінюється; б) витрати, пов'язані з виконанням довгострокового договору (контракту), тобто контракту, який не планується завершити раніше, ніж через 9 місяців із моменту здійснення перших витрат або отримання авансу (передоплати); в) витрати, абсолютна величина яких зростає із збільшенням обсягу випуску продукції і зменшується із його зниженням.
10. За якою системою оплати праці, заробіток робітникам нараховується не тільки за відпрацьований час, а й за досягнення певних кількісних і якісних показників:	а) пряма відрядна; б) відрядно-преміальна; в) погодинно-преміальна; г) відрядно-прогресивна; д) непряма відрядна.

2. Завдання Вказати правильну відповідь і дати письмове пояснення. (10 балів)

1. Підприємство випустило за рік товарної продукції на суму 2 млн.грн., за середньорічної вартості ОЗ 500 тис.грн. Чому дорівнює фондомісткість?	а) 0,04 грн/грн; б) 0,25 грн/грн; в) 0,38 грн/грн.
2. Підприємство реалізувало продукції на 220 млн.грн, середньорічні залишки оборотних коштів склали 40 млн.грн. Визначити коефіцієнт оборотності оборотних коштів .	а) 6,35 об; б) 5,5 об; в) 8,33 об.

3. Завдання Розв'язати задачу (20 балів)

Задача.

За даними таблиці розрахувати:

1. Середньорічну вартість основних засобів.
2. Фондовіддачу, фондомісткість, фондоозброєність.
3. Рентабельність ОЗ.
4. Коефіцієнт вибуття, коефіцієнт оновлення ОЗ, коефіцієнт приросту ОЗ.

Показники	Значення
Вартість ОЗ на початок року, ($OZ_{оч}$), тис.грн.	6000
Вартість введених протягом року ОЗ, ($OZ_{вв}$), тис.грн	100
Вартість виведених ОЗ, ($OZ_{вив}$), тис.грн.	45
Обсяг виготовленої продукції за звітний період, ($ВП$) тис.грн.	7000
Середньооблікова чисельність ПВП, ($Ч$), люд.	320
Прибуток за звітний період, ($П$), тис.грн	1200
Час введення нових ОЗ, (T)	1.01 (з 1 січня)
Час вибуття ОЗ, (T')	1.04 (з 1 квітня)

3 КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЗНАННЯ ТА УМІННЯ

Під час практичних занять та самостійної роботи майбутні бакалаври набувають таких предметних компетентностей:

ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спілкуватись українською мовою, включаючи усну та письмову комунікацію та хоча б однією із поширених європейських мов **(ПРН1)**

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Знаходити необхідну інформацію в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах інформації, оцінювати її релевантність та достовірність **(ПРН2)**

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Пристаюватися до обставин, що постійно змінюються в сфері професійної діяльності **(ПРН11)**

ЗК8. Здатність працювати в команді.

Здатність до самонавчання та продовження професійного розвитку **(ПРН5)**

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Застосовувати набуті теоретичні знання в практиці відповідно до професійного спрямування **(ПРН8)**

ФК3. Здатність вирішувати практичні задачі із застосуванням комп'ютеризованих систем автоматизованого проектування і розрахунків (САПР).

Застосовувати комп'ютеризовані системи автоматизованого проектування (CAD) та інженерних розрахунків (CAE) для вирішення практичних проблем у професійній діяльності **(ПРН20)**

ФК12. Здатність визначати техніко-економічні показники роботи підприємства, планувати потреби в матеріальних ресурсах, розв'язувати задачі з організації виробництва та вміння аналізувати показники виробництва.

Укладати, застосовувати технологічну документацію (графіки робіт, інструкції, кошториси, плани, заявки на матеріали й устаткування тощо) і готувати звіти за встановленими формами для налагодження, технічного обслуговування, ремонтних робіт з електроустаткування автомобілів і тракторів **(ПРН22)**

4 ОЦІНКА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка якості засвоєння дисципліни та її окремих елементів проводиться відповідно до шкали оцінювання, затвердженої наказом директора ВСП ОАДФК ДУ «ОП» від ____ 20__ р.

Розподіл балів з дисципліни за видами робіт та їх максимальне оцінювання наведено в таблиці 7.

Таблиця 7 – Розподіл балів оцінювання виконання накопичувальної частини дисципліни (за видами робіт по кожному з модулів)

Номер модуля	Всього		Розподіл балів за видами робіт							Допуск до модульної контрольної роботи	Підсумковий тест (екзамен)	Індивідуальна робота	
			Практичні роботи			Лабораторні роботи			Самостійна робота			Курсова робота	Розрахунково-графічна робота
	ПК	МК	Кільк.	Бали	Всього	Кільк.	Бали	Всього					
1	42		8	0-4	0-32	-	-	-	-	10		-	
	32	10											
2	18		2 2	0-4 0-5	0-18	-	-	-	-	-	40 Σ 100	-	0-100
	18	-											

Розрахунково-графічна робота

Пояснювальна записка	Захист роботи	Сума
до 60 балів	до 40 балів	100

Календарний розподіл балів оцінювання виконання накопичувальної частини дисципліни за видами робіт наведено в таблиці 8.

Таблиця 8 - Календар дисципліни

Номер заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вид заняття та контролю	Л1	ПЗ1	ПЗ2	Л2	ПЗ3	ЛЗ	ПЗ4	Л4	ПЗ5	ПЗ6	Л5+МКР	ПЗ7	ПЗ8
Кількість балів	-	4	4	-	4	-	4	-	4	4	10	4	4
Номер заняття	14	15	16	17	18	19	20						
Вид заняття та контролю	Л6	ПЗ9	Л7	ПЗ10	Л8	ПЗ11	ПЗ12	С/А	ЕКЗ	ПДС	РГР		
Кількість балів	-	4	-	4	-	5	5	Σ 60	Σ 40	Σ 100	Σ 100		

Л – лекція; ТК – тематичний контроль; МКР – модульна контрольна робота; ЛПЗ – лабораторна робота; ПЗ – практичне заняття; РГР – розрахунково-графічна робота

Відповідність результатів контролю знань студентів наведено в таблиці 9.

Таблиця 9 – Відповідність результатів контролю знань студентів. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4.1 Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у 2-ому семестрі у формі письмового екзамену за екзаменаційними білетами встановленого в ВСП ОАДФК ДУ «ОП» зразка відповідно до Наказу директора ВСП ОАДФК ДУ «ОП» про організацію навчального процесу в ВСП ОАДФК ДУ «ОП».

Оцінювання відбувається за 100-бальною системою.

Екзаменаційний білет з дисципліни складається з трьох завдань: теоретичних та практичних. Бали розподіляються наступним чином: 10 балів – теоретична частина та 30 балів – практична.

Теоретична частина містить тести (I рівня складності), практична – 2 задачі (II рівень складності), 1 задача (III рівень складності).

Мінімальна кількість балів, що зараховується як позитивний результат, дорівнює 40.

За бездоганне виконання теоретичної частини студент отримує 10 балів.

Завдання першого рівня - тестова форма; необхідно визначити правильну відповідь із запропонованих, користуючись знаннями основних економічних понять та

показників. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент – 10 (1 бал за кожен вірну відповідь з 1 по 10 питань тесту).

Бали знімаються при виконанні завдань I рівня – 1 бал за невірну відповідь на задане питання.

Завдання другого рівня – дві практичні задачі-тести; необхідно розв'язати задачі, обов'язково навести формулу для розрахунку і обрати вірну відповідь (максимальна кількість балів – 10, по 5 за кожен задачу).

Розподіл балів за друге завдання другого рівня здійснюється наступним чином:

0-1 балів – задача не розв'язана або розв'язана не вірно;

2-3 балів – задача розв'язана не до кінця, подана без обґрунтувань (формул) або з грубими помилками;

4 балів – задача розв'язана вірно, але з незначними помилками;

5 балів – задача розв'язана вірно, з необхідними наведеними формулами, позначеннями, одиницями вимірювання.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за другий рівень – 10 балів.

Для третього рівня – розв'язати практичну задачу із необхідними поясненнями. Максимальна кількість балів – 20 балів. Практична задача містить в собі чотири завдання по 5 балів за кожне. Розподіл здійснюється наступним чином:

0-1 балів – розв'язання завдання не приведено або приведено невірно;

2-3 балів – розв'язання не повне, подано без обґрунтувань або з грубими помилками;

4 бали – розв'язання вірне, не проставлені одиниці вимірювання;

5 балів – розв'язання дано цілком вірно, з необхідними поясненнями.

Відповідь не зараховується, якщо вона відсутня чи студент відмовляється від відповіді на питання. При цьому помилки класифікуються наступним чином:

груба помилка

- наведено правильну відповідь при невірному ході рішення;
- відповідь правильна, але відсутнє рішення задачі;
- відсутня необхідна для пояснення рішення розрахункова формула;
- вибрані не вірні формули, але отримано правильний результат;

негруба помилка

- відповідь не вірна, але приведено правильний хід розв'язання;
- допущено помилки, які не вплинули на загальний хід розв'язання;
- відсутні або не правильно вказані розмірності величин;

недолік

- відсутні або не правильно вказані розмірності величин;
- присутні термінологічні помилки;
- відсутні необхідні пояснення до записів формул;
- відсутні обґрунтування приведених або вибраних записів формул.

Завдання всіх рівнів дають можливість студентові продемонструвати свій рівень володіння поняттями і термінами дисципліни, розуміння закономірностей, вміння використовувати здобуті знання на практиці.

4.2 Критерії оцінювання модульного контролю

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі; включає 25 варіантів завдань. Зміст завдань відповідає навчальній програмі. В наданих варіантах розроблені прикладні завдання, які дають знання основних економічних понять та важливих показників.

4.2.1 Критерії оцінювання модульної контрольної роботи №1

Модульна контрольна робота №1 включає питання з тем курсу по ресурсам підприємства. Максимальна оцінка за бездоганне виконання роботи становить 10 балів.

Модульна робота складається з теоретичної частини у формі тестів (5 тестових вправ), практичної частини у формі задач. В тестовій формі необхідно визначити правильну відповідь із запропонованих (у кожному запитанні правильних відповідей може бути лише одна вірна). Максимальна кількість балів, яку може отримати студент – 5 (1 бал за кожен вірну відповідь з 5 питань тесту). Письмове завдання оцінюється в 5 балів, дві задачі по 2,5 бали за кожен вірно виконану задачу.

4.3 Критерії оцінювання виконання накопичувальної частини дисципліни

Накопичувальна частина дисципліни складається з виконання завдань для практичних занять та виконання модульної контрольної роботи. Максимальна оцінка за правильне виконання усіх завдань становить 60 балів (2,4 кредитів)

Максимальна оцінка за правильне виконання усіх завдань практичних занять становить 50 балів. Розподіл балів за практичні заняття наведений у таблиці 7.

Кількість модульних контрольних робіт - 1. Максимальна оцінка за правильне виконання усіх контрольних робіт у 2 семестрі становить 10 балів.

5 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Словесні – лекція; наочні – ілюстрація, демонстрація; практичні – практичні заняття; індивідуальні – розрахунково-графічна робота

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється шляхом:

- перевірки знань при проведенні практичних занять шляхом оцінювання на заняттях;
- перевірки знань під час проведення модульної контрольної роботи на лекційному занятті;
- оцінювання РГР студентів на індивідуальному занятті.

Підсумковий контроль здійснюється шляхом проведення екзамену.

7 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 1 Навчальна програма
- 2 Робоча програма дисципліни
- 3 Методичні вказівки до проведення практичних занять
- 4 Методичні вказівки до проведення розрахунково-графічної роботи

- 5 Методичні вказівки до самостійної роботи студентів
- 6 Лекційний курс. Посібник
- 7 Методичне забезпечення до проведення модульного контролю знань
- 8 Методичне забезпечення до проведення підсумкового контролю знань
- 9 Наочність (плакати)

8 СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. *Бандурка О.М., Ковальов Є.В.* Економіка підприємства: Навчальний посібник. – Харків: ХНУВС, 2017. – 192 с.
2. *Бойчик І.М.* Економіка підприємства: Підручник. – К.: Кондор, 2016. – 378 с.
3. *Гринчуцький В.І.* Економіка підприємства: Навчальний посібник. – Видавництво ЦНЛ, 2019. – 304 с.
4. *Гетьман О.О., Шаповал В.М.* Економіка підприємства: Навчальний посібник. – Видавництво ЦНЛ, 2019. – 480 с.
5. *Іванілов О.С.* Економіка підприємств: Підручник. – Видавництво ЦНЛ, 2020. – 728 с.
6. *Ковальська Л.Л., Кривов'язюк І.В.* Економіка підприємства: Підручник. – Київ: «Кондор», 2020. – 700 с.
7. *Лисак О.І., Болтянська Л.О., Андрєєва Л.О.* Економіка підприємства. Навчальний посібник. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
8. *Шваб Л.І.* Економіка підприємства: Підручник. – К.: Каравела, 2015. – 416 с.
9. *Яркіна Н.М.* Економіка підприємства: Навчальний посібник. – Ліра – К., 2020. – 596 с.

Додаткова

1. *Калініченко О.В.* Економіка підприємства Практикум: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2015. – 600 с.
2. *Таранюк Л.М.* Потенціал і розвиток підприємства: Навчальний посібник. – Суми: «Мрія-1», 2016. – 278 с.